

Františkáni v zemích Koruny české a Sasku mezi reformou, reformací a protireformací (15.–17. století) – *Die Franziskaner in den Ländern der Böhmisches Krone und Sachsen zwischen der Reform, Reformation und Gegenreformation (15.–17. Jahrhundert)*

Místo – Ort: Městské muzeum v Kadani – *Stadtmuseum in Kaaden*, Švermova 474, CZ-43201 Kadaň
Kulturní dům Střelnice – *Kulturhaus Střelnice*, Čechova 147, CZ-43201 Kadaň

Datum: 19.–22.9.2018

Pořadatelé – Veranstalter: Kulturní zařízení Kadaň
Institut für Sächsische Geschichte und Volkskunde e. V.
Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.

Program konference – *Tagungsprogramm*

Středa, 19. září 2018 – *Mittwoch, 19. September 2018*

- 16:00–17:30 Exkurze po kadaňském klášteře – *Exkursion durch das Kaadener Kloster*
- 17:30–19:00 Exkurze po stopách církevních dějin města Kadaně – *Exkursion auf den Spuren der Kaadener Kirchengeschichte*

Čtvrtek, 20. září 2018 – *Donnerstag, 20. September 2018*

- 09:00–09:15 Pozdrav organizátorů – *Begrüßung der Organisatoren*

I. BLOK – *BLOCK: Kadaň – Kaaden*

1. SEKCE – *SEKTION: Kadaňský observantský klášter (dějiny a místní kontext) – Das Kaadener Observantenkloster (Geschichte und lokaler Kontext)*

Moderace – Moderation: Prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.

- 09:15–09:45 **PaedDr. et Mgr. Petr Rak, Ph.D.** (Státní oblastní archiv v Litoměřicích: Státní okresní archiv Chomutov se sídlem v Kadani – *Staatsgebietsarchiv in Leitmeritz: Staatskreisarchiv Komotau mit dem Sitz in Kaaden*/Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem – *Philosophische Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität in Aussig an der Elbe*): *Koexistence katolické a evangelické komunity v Kadani v předbělohorském období (1523–1620) – Die Koexistenz der katholischen und evangelischen Kommunität in Kaaden in vorweißbergischer Zeit (1523–1620)*
- 09:45–10:15 **Mgr. Lukáš Gavenda** (Městské muzeum v Kadani – *Stadtmuseum in Kaaden*): *Kadaňský observantský klášter v kontextu dějin města a svých zakladatelů – Das Kaadener Observantenkloster im Kontext der Stadtgeschichte und seine Stifter*
- 10:15–10:45 **doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.** (Collegium Europaeum Filozofické fakulty Univerzity Karlovy & Filozofického ústavu Akademie věd ČR – *Collegium Europaeum an der Philosophischen Fakultät Karlsuniversität und am Philosophischen Institut der Tschechischen Akademie der Wissenschaften in*

Prag): Františkáni v Levantě a Svaté zemi podle cestopisu Jana Hasištejnského z Lobkowicz – *Die Franziskaner in der Levante und im Heiligen Land nach dem Reisebericht des Johannes Hassensteiner von Lobkowicz*

10:45–11:15 Diskuse – *Diskussion*

11:15–11:30 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

2. SEKCE – SEKTION: Kadaňský observantský klášter (dějiny umění) – *Das Kaadener Observantenkloster (Kunstgeschichte)*

Moderace – *Moderation*: Doc. PhDr. Petr Hlaváček, CSc.

11:30–12:00 **prof. PhDr. et Ing. Jan Royt, Ph.D.** (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – *Philosophische Fakultät der Karlsuniversität in Prag*/Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem – *Philosophische Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität in Aussig an der Elbe*): *Nástěnná a desková malba pozdního středověku a raného novověku v prostorách kláštera františkánů observantů v Kadani – Die Wand- und Tafelmalerei des Spätmittelalters und der Frühen Neuzeit im Kaadener Franziskanerobservantenkloster*

12:00–12:30 **doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.** (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – *Philosophische Fakultät der Karlsuniversität in Prag*/Fakulta umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem – *Fakultät der Kunst und des Designs der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität in Aussig an der Elbe*): *Sochařství kadaňského františkánského kláštera z přelomu středověku a raného novověku ve funkčních souvislostech – Die Bildhauerei im Kaadener Franziskanerkloster von der Wende des Mittelalters bis zur Frühen Neuzeit im Funktionszusammenhang*

12:30–12:45 Diskuse – *Diskussion*

12:45–13:45 Přestávka na oběd – *Mittagspause*

II. BLOK – **BLOCK: Pozdně středověké řádové reformy – Spätmittelalterliche Ordensreformen**

3. SEKCE – SEKTION: Jihočeští observanti a konventuálové na sklonku středověku – *Die südböhmischen Observanten und Konventualen am Ende des Mittelalters*

Moderace – *Moderation*: Prof. Dr. Enno Bünz

13:45–14:15 **PhDr. Robert Šimůnek, Ph.D., DSc.** (Historický ústav Akademie věd ČR – *Historisches Institut der Tschechischen Akademie der Wissenschaften*): *Sociální síť františkánských konventů jihozápadních a jižních Čech v pozdním středověku – Soziale Netzwerke franziskanischer Konvente in Südwest- und Südböhmen im Spätmittelalter*

14:15–14:45 **PhDr. Marta Hradilová, Ph.D.** (Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR – *Masaryk-Institut und Archiv der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik*): *Proměny jihočeských františkánských knihoven v době pozdně středověkých reform – Der Wandel der südböhmischen Franziskanerbibliotheken zur Zeit der spätmittelalterlichen Reformen*

14:45–15:00 Diskuse – *Diskussion*

15:00–15:15 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

4. SEKCE – SEKTION: Reformy (a reformace) v české a saské řádové provincii – *Die Reformen (und Reformation) in der böhmischen und sächsischen Ordensprovinz*

Moderace – *Moderation*: PhDr. Robert Šimůnek, Ph.D., DSc.

15:15–15:45 **Mgr. Jana Svobodová** (Knihovna Akademie věd ČR – *Die Bibliothek der Tschechischen Akademie der Wissenschaften*): *Pronikání observantů na území Českého království a jejich spolužití s konventuály v zrcadle řádových kronik – Das Vordringen der Observanten auf das Gebiet des Königreich Böhmen und ihr Zusammenleben mit den Konventualen im Spiegel der Ordenschroniken*

- 15:45–16:15 **Prof. Dr. Ludovic Viallet** (*Centre d'Histoire «Espaces et Cultures» – Université Clermont Auvergne*): Františkánské reformy „sub ministris“ a „sub vicariis“ v „Saxonií“: příčiny, projevy a výzvy jedné rivality (15. století až počátek 16. století) – *Franziskanische Reformen „sub ministris“ und „sub vicariis“ in der „Saxonia“: Ursachen, Ausdrucksformen und Herausforderungen einer Rivalität (15. Jahrhundert – Anfang des 16. Jahrhunderts)*
- 16:15–16:45 **Prof. Dr. hab. Gabriela Waş** (Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego – *Fakultät für historische und pädagogische Wissenschaften der Universität Breslau*): Františkáni ve Slezsku mezi reformou a reformací – *Die Franziskaner in Schlesien zwischen Reform und der Reformation*
- 16:45–17:15 Diskuse – *Diskussion*
- 17:15–17:30 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*
- 17:30 **První večerní přednáška – Erster Abendvortrag**
Moderace – Moderation: Mgr. Lukáš Gavenda
- Prof. Dr. Enno Bünz** (Ústav saských dějin a etnografie v Drážďanech – *Institut für Sächsische Geschichte und Volkskunde in Dresden*/Fakulta historie, věd o umění a o Orientu Univerzity v Lipsku – *Fakultät für Geschichte, Kunst- und Orientalwissenschaften der Universität Leipzig*): **Wettini a františkáni-observanti v 15. a 16. století** – *Die Wettiner und die observanten Franziskaner im 15. und 16. Jahrhundert*

Pátek, 21. září 2018 – Freitag, 21. September 2018

5. SEKCE – SEKTION: **Král a řádové reformy – Der König und die Ordensreformen** **Moderace – Moderation: Prof. Dr. hab. Gabriela Waş**

- 09:00–09:30 **prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc./PhDr. Jan Zdíchynec, Ph.D.** (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – *Philosophische Fakultät der Karlsuniversität in Prag*): **Čeští králové z rodu Jagellonců jako podporovatelé františkánské observance v zemích Koruny české** – *Die böhmischen Könige aus der Jagiellondynastie als Förderer der franziskanischen Observanz in den Ländern der Böhmischen Krone*
- 09:30–10:00 **Dr. Alexander Sembdner** (Fakulta historie, věd o umění a o Orientu Univerzity v Lipsku – *Fakultät für Geschichte, Kunst- und Orientalwissenschaften der Universität Leipzig*): **Hornolužický františkánský klášter v Kamenci mezi pozdně středověkou observancí a zeměpanskou mocí** – *Das Franziskanerkloster Kamenz in der Oberlausitz im Spannungsfeld zwischen spätmittelalterlicher Observanz und landesherrlichem Kirchenregiment*
- 10:00–10:15 Diskuse – *Diskussion*
- 10:15–10:30 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

III. BLOK – BLOCK: **Reformace – Die Reformation**

6. SEKCE – SEKTION: **Ženské řády – Die weiblichen Orden** **Moderace – Moderation: Prof. Dr. Ludovic Viallet**

- 10:30–11:00 **Mgr. Jarmila Kašpárková, Ph.D.** (Historický ústav Akademie věd ČR – *Historisches Institut der Tschechischen Akademie der Wissenschaften*): **Reformy u chebských klarisek od pozdního středověku do 18. století** – *Die Reformen bei den Egerer Klarissen seit dem Spätmittelalter bis ins 18. Jahrhundert*
- 11:00–11:30 **Dr. Sabine Zinsmeyer** (Saská akademie věd v Lipsku – *Sächsische Akademie der Wissenschaften zu*

Leipzig): Klarisky, magdalenitky a benediktinky v Sasku mezi reformou a zeměpanským zrušením – *Klarissen, Magdalenerinnen und Benediktinerinnen in Sachsen zwischen Reform und landesherrlicher Aufhebung*

11:30–11:45 Diskuse – *Diskussion*

11:45–12:45 Přestávka na oběd – *Mittagspause*

7. SEKCE – SEKTION: Františkánští teologové jako odpůrci reformace – *Die franziskanischen Theologen als Widersacher der Reformation*

Moderace – Moderation: Prof. Dr. Klaus-Bernward Springer

12:45–13:15 **Prof. Dr. Johannes Karl Schlageter OFM** (františkánský klášter sv. Anny v Mnichově – *Franziskanerkloster St. Anna in München*): Františkán Augustin z Alveldu. Odpůrce reformace a stoupenec řádové reformy – *Franziskaner Augustin von Alveldt im Widerstand gegen die Reformation und im Engagement für die Ordensreform*

13:15–13:45 **Felix Großklaß, M.Ed.** (Filozofická fakulta Univerzity v Postupimi – *Philosophische Fakultät der Universität Potsdam*): Magdeburský výklad františkánské řehole Ondřeje Groneho a Jana Grevera jakožto obrana františkánství během rané reformace – *Die Magdeburger Regelerklärung von Andreas Grone und Johannes Grever als Verteidigung eines franziskanischen Lebensmodells in der frühen Reformationszeit*

13:45–14:00 Diskuse – *Diskussion*

14:00–14:15 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

8. SEKCE – SEKTION: Bývalí františkáni jako stoupeni reformace – *Gewesene Franziskaner als Anhänger der Reformation*

Moderace – Moderation: Prof. Dr. Heinz-Dieter Heimann

14:15–14:45 **Dr. Hartmut Kühne** (Berlin): Friedrich Myconius. Annaberský františkán na cestě k reformaci – *Friedrich Myconius. Ein Annaberger Franziskaner auf dem Weg zur Reformation*

14:45–15:15 **Holger Schmidt, M. A.** (Filozofická fakulta Univerzity v Postupimi – *Philosophische Fakultät der Universität Potsdam*): Františkánské ego-dokumenty v letácích rané německé reformace – *Franziskanische Selbstzeugnisse in Flugschriften der frühen deutschen Reformation*

15:15–15:30 Diskuse – *Diskussion*

15:30–15:45 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

9. SEKCE – SEKTION: Františkánské kláštery ve víru reformace – *Die Franziskanerklöster im Strudel der Reformation*

Moderace – Moderation: Prof. Dr. Johannes Schlageter OFM

15:45–16:15 **PhDr. Petr Hrachovec, Ph.D.** (Historický ústav Akademie věd ČR – *Historisches Institut der Tschechischen Akademie der Wissenschaften*): Zánik hornoluzických františkánských klášterů během reformace – *Der Untergang der Oberlausitzer Franziskanerklöster während der Reformation*

16:15–16:45 **Prof. Dr. Klaus-Bernward Springer** (Ústav pro výzkum dějin dominikánského řádu v německém jazykovém prostoru, dominikánská provincie Teutonia, Kolín nad Rýnem – *Institut zur Erforschung der Geschichte des Dominikanerordens im deutschen Sprachraum, Dominikaner-Provinz Teutonia, Köln*; Filozoficko-teologická vysoká škola v Münsteru – *Philosophisch-theologische Hochschule Münster*): Parcelace přizpůsobení se a odporu: Saští františkáni v době reformace – *Parzellierung von Anpassung und Widerstand: Die sächsischen Franziskaner zur Reformationszeit*

16:45–17:00 Diskuse – *Diskussion*

17:00–17:15 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

17:15 **Druhá večerní přednáška – Zweiter Abendvortrag**
Moderace – *Moderation*: PhDr. Petr Hrachovec, Ph.D.

Prof. Dr. Heinz-Dieter Heimann (Filozofická fakulta Univerzity v Postupimi – *Philosophische Fakultät der Universität Potsdam*): *Reformační veřejnost a obraz františkánů za reformace – Reformatorische Öffentlichkeit und das Bild der Franziskaner in der Reformation*

Sobota, 22. září 2018 – *Samstag, 22. September 2018*

IV. BLOK – *BLOCK*: **Protireformace – Die Gegenreformation**

10. SEKCE – SEKTION: Obnova řádových provincií v baroku – Die Erneuerung der Ordensprovinzen in der Barockzeit
Moderace – *Moderation*: Christian Loeffke, M. A.

09:00–09:30 **Christian Loeffke, M. A.** (Centrum pro výzkum františkánů v Münsteru – *Fachstelle Franziskanische Forschung in Münster*): *Zánik a počátek: saská františkánská provincie v první polovině 17. století – Abbruch und Aufbruch: Die Sächsische Franziskanerprovinz in der ersten Hälfte des 17. Jahrhunderts*

09:30–10:00 **PhDr. Marek Brčák** (Ústav dějin Univerzity Karlovy a Archiv Univerzity Karlovy – *Institut für Geschichte der Karlsuniversität und Archiv der Karlsuniversität in Prag*): *Ustavení česko-moravské kapucínské provincie (1599–1673) – Die Konstituierung der Böhmischemährischen Kapuzinerprovinz (1599–1673)*

10:00–10:15 Diskuse – *Diskussion*

10:15–10:30 Přestávka na kávu – *Kaffeepause*

11. SEKCE – SEKTION: Františkánská spiritualita a tradice v baroku – Franziskanische Spiritualität und Tradition in der Barockzeit
Moderace – *Moderation*: doc. Mgr. Martin Elbel, M. A., Ph.D.

10:30–11:00 **prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.** (Historický ústav Akademie věd ČR – *Historisches Institut der Tschechischen Akademie der Wissenschaften*): *Spiritualita barokních náboženských bratrstev a třetích řádů františkánské řeholní rodiny – Die Spiritualität der barocken religiösen Bruderschaften und der Dritten Orden der franziskanischen Regelfamilie*

11:00–11:30 **mgr. Marcin Musiał** (Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego – *Fakultät für historische und pädagogische Wissenschaften der Universität Breslau*): *Kdo jsme? Historiografická sebereprezentace františkánů-reformátů v „Chronica de origine et constitutiones“ P. Bernharda Sanniga (1678) – Wer sind wir? Historiographische Selbstdarstellung der böhmischen Franziskaner-Reformaten in der "Chronica de origine et constitutiones" von P. Bernard Sannig (1678)*

11:30–12:00 **Bernd Schmies, M. A.** (Centrum pro výzkum františkánů v Münsteru – *Fachstelle Franziskanische Forschung in Münster*): *Vzpomínání a nová orientace: františkánská přítomnost ve středním Německu v 17. a 18. století – Erinnerung und Neuorientierung: Franziskanische Präsenz in Mitteleuropa im 17. und 18. Jahrhundert*

12:00–12:30 Diskuse – *Diskussion*

12:30–12:45 Závěrečná diskuse – *Abschlussdiskussion*

12:45–13:00 Závěrečné slovo organizátorů – *Schlusswort der Organisatoren*